

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 06.02.2013, sp. zn. 7 Tdo 1509/2012, ECLI:CZ:NS:2013:7.TDO.1509.2012.1

Číslo: 79/2013

Právní věta:

Nesprávné označení určitého procesního úkonu orgánem činným v trestním řízení, ačkoliv se ve skutečnosti jednalo o procesní úkon jiný, nezpůsobuje samo o sobě nezákonnost skutečně provedeného procesního úkonu. Jestliže policejní orgán sice formálně nesprávně označil určitý procesní úkon jako prověrku na místě (§ 104e tr. ř.), třebaže šlo jen o zadokumentování jednání policistů v místě bydliště obviněného (v té době zadrženého podezřelého), při němž ten dobrovolně vydal věci důležité pro trestní řízení (§ 78 tr. ř.), nedošlo k procesnímu pochybení majícímu vliv na zákonnost tohoto úkonu.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 06.02.2013

Spisová značka: 7 Tdo 1509/2012

Číslo rozhodnutí: 79

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Věc důležitá pro trestní řízení

Předpisy: § 78 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného M. S. proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2012, sp. zn. 11 To 51/2012, jako odvolacího soudu v trestní věci vedené u Okresního soudu v Mělníku pod sp. zn. 14 T 172/2011.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu v Mělníku ze dne 5. 12. 2011, sp. zn. 14 T 172/2011, byl obviněný M. S. uznán vinným pod body 1), 2) pokračujícím zločinem loupeže podle § 173 odst. 1 tr. zákoníku ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku, pod bodem 3) zločinem loupeže podle § 173 odst. 1 tr. zákoníku spáchaným formou účastenství (pomocník) podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, pod bodem 4) přečinem krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, a to jako spolupachatel podle § 23 tr. zákoníku. Za to byl odsouzen podle § 173 odst. 1 tr. zákoníku, § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání pěti let, pro

jehož výkon byl podle § 56 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 70 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku byl uložen trest propadnutí věci. Podle § 228 odst. 1, § 229 odst. 1, 2 tr. ř. bylo rozhodnuto o nárocích na náhradu škody. Stejným rozsudkem bylo rozhodnuto o vině a trestu ohledně spoluobviněných P. Č., F. M., J. Č. a M. B. Podle § 226 písm. c) tr. ř. byli obvinění P. Č., M. S., J. Č. a M. B. zčásti zproštěni obžaloby pro skutky v ní uvedené a popsané ve výroku rozsudku.

Proti tomuto rozhodnutí podali odvolání obvinění M. S., P. Č. a M. B. Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 23. 2. 2012, sp. zn. 11 To 51/2012, podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. ř. zrušil ohledně obviněného M. B. napadený rozsudek v odsuzující části v celém rozsahu, podle § 258 odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř. zrušil ohledně obviněného M. S. napadený rozsudek ve výroku o vině zločinem loupeže podle § 173 odst. 1 tr. zákoníku spáchaný formou účastenství podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku pod bodem 3) rozsudku a ve výroku o trestu, u obviněného P. Č. zrušil výrok o vině zločinem loupeže podle § 173 odst. 1 tr. zákoníku spáchaný formou účastenství podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku pod bodem 2) rozsudku a ve výroku o trestu. Zároveň zrušil výrok o uložení trestu propadnutí věci a výrok, jímž byl poškozený odkázán s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. V rozsahu zrušení věc všech tří obviněných vrátil podle § 259 odst. 1 tr. ř. soudu prvního stupně. Podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že M. S. za trestné činy rozhodnutím nedotčené podle § 173 odst. 1 tr. zákoníku a § 43 odst. 1 tr. zákoníku uložil úhrnný trest odnětí svobody v trvání čtyř let, pro jehož výkon ho zařadil podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku do věznice s ostrahou. Nově rozhodl také o trestu u obviněného P. Č.

Proti rozhodnutí odvolacího soudu podal řádně a včas obviněný M. S. prostřednictvím obhájce dovolání opírající se o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), k), l) tr. ř., neboť měl za to, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení a v rozhodnutí chybí výrok, přičemž důvod dovolání spočívající v nesprávném posouzení skutku byl podle něj dán již v řízení před soudem prvního stupně. Obviněný se především domníval, že v rozhodnutí soudu druhého stupně chybí výrok, kterým bylo rozhodnuto o jeho odvolání proti skutkům pod body 1), 2), 4) rozsudku nalézacího soudu, když odvolací soud zrušil napadený rozsudek pouze v bodě 3) rozsudku. Nebylo tak podle něj rozhodnuto o zbytku jeho odvolání. Obviněný dále namítl zákonnost opatření důkazů, zejména pokud jde o „prověrku na místě“, a odkazoval na své námítky uvedené již v hlavním líčení před soudem prvního stupně. Měl za to, že se spíše mělo jednat o domovní prohlídku, která podléhá přísnějšímu režimu; nicméně nebyl poučen ani pro případ provedení prověrky na místě, jak předpokládá ustanovení § 104c odst. 3 tr. ř. (za použití § 104e odst. 2 tr. ř.). Z protokolu o prověrce na místě podle obviněného vyplývá, že byl poučen podle § 158 odst. 6 tr. ř., a tedy při absenci zákonného poučení nelze považovat vyšetřovací úkon za provedený v souladu s trestním řádem. Přesto soudy k těmto důkazům přihlížely. Podle obviněného lze pochybovat o „dobrovolnosti“ provedené prověrky a následného vydání věcí, jak úkony posuzují příslušníci policie i oba soudy. Obviněný podotkl, že byl v té době zadržen, tedy omezen na osobní svobodě, nebyla mu v té době poskytnuta pomoc obhájce, navíc byl nesprávně poučen, v důsledku čehož byly jeho podpisy na protokolu učiněny v omylu. Vyjádřil též přesvědčení, že na uvedené nezákonné úkony navazovala provedená odborná vyjádření (z oboru biologie a genetiky), ke kterým by podle obviněného také nemělo být přihlíženo. Obviněný dále brojil proti skutku popsánému pod bodem 1) výroku o vině rozhodnutí soudu prvního stupně, který odvolací soud ponechal beze změn. Měl za to, že byl shledán vinným na základě nesouvisejících nepřímých důkazů, z nichž valná část byla získána výše uvedeným nezákonným způsobem. Celý výrok o vině je podle názoru obviněného založen pouze na podobnosti oblečení osob zachycených kamerovým záznamem z čerpací stanice a soudy obou stupňů rozhodly o jeho vině, aniž by mu spáchání předmětného skutku bylo prokázáno.

Obviněný proto navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí odvolacího soudu ve všech výrocích, které se ho týkají, a věc vrátil tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření k dovolacímu důvodu podle § 265b

odst. 1 písm. k) tr. ř. uvedl, že odvolací soud rozhoduje o odvolání vždy jako o celku. Jestliže odvolací soud zčásti odvolání obviněného vyhověl, rozhodl tím o odvolání jako o celku a žádný výrok v jeho rozhodnutí nechybí. Pokud jde o námitky proti průběhu důkazního řízení, lze je podle státního zástupce podřadit pod uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť se jedná o tvrzení, která mohou založit tzv. extrémní nesoulad. Tuto námitku obviněný sice doslovně neuvedl, pouze poukázal na nezákonnost vydání věci v průběhu tzv. prověrky na místě činu provedené příslušníky policie v místě bydliště obviněného. Státní zástupce upozornil, že touto námitkou se již zabýval odvolací soud, s jehož odůvodněním se ztotožnil. Předmětný úkon byl sice formálně nesprávně označen jako protokol o prověrce na místě podle § 104e tr. ř., ve skutečnosti se však jednalo o vydání věci podle § 78 tr. ř., a tedy o úkon při němž obviněný dobrovolně vydal věci důležité pro trestní řízení, přičemž o dobrovolnosti podle státního zástupce není důvodu pochybovat. K provedení domovní prohlídky nebyl podle státního zástupce důvod. Tuto námitku tedy podle názoru státního zástupce nelze akceptovat. Pokud jde o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. nemohl být v tomto případě vůbec relevantně uplatněn, neboť odvolací soud odvolání obviněného částečně vyhověl, a nemohl ho tedy zamítnout, jak předpokládá uvedený dovolací důvod. Rozhodnutí tedy podle státního zástupce netrpí žádnou vadou, kterou by bylo nutno napravit cestou dovolání.

Navrhl proto, aby Nejvyšší soud dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl jako zjevně neopodstatněné.

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Z dikce uvedeného ustanovení plyne, že ve vztahu ke zjištěnému skutku je možné dovoláním vytýkat výlučně vady hmotně právní. Protože zpochybnění správnosti skutkových zjištění do zákonem vymezeného okruhu dovolacích důvodů podle § 265b tr. ř. zahrnout nelze, je dovolací soud skutkovými zjištěními soudu prvního, event. druhého stupně vázán a těmito soudy zjištěný skutkový stav je pro něj východiskem pro posouzení skutku z hlediska hmotného práva. Dovolací soud tedy musí vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a jak je vyjádřen především ve výroku odsuzujícího rozsudku, a je povinen zjistit, zda právní posouzení skutku je v souladu s vyjádřením způsobu jednání v příslušné skutkové podstatě trestného činu s ohledem na zjištěný skutkový stav.

Nejvyšší soud především shledal, že námitky uplatněné obviněným pod tímto dovolacím důvodem jsou v podstatě totožné s námitkami obsaženými v jeho odvolání, se kterými se odvolací soud ve svém rozhodnutí přesvědčivě vypořádal. Dále pak mimo jiné uvedl též následující.

Obviněný v dovolání především namítal zákonnost opatření některých důkazů, a to vydání věci jako oblečení, rukavic, kukel, plastové pistole, při tzv. prověrce na místě ze dne 24. 3. 2011, vyjádřil pochybnost o „dobrovolnosti“ provedené prověrky a následného vydání věci, ke skutku pod bodem 1) uvedl, že mu spáchání předmětného skutku nebylo prokázáno a že byl uznán vinným na základě nesouvisejících nepřímých důkazů.

Obviněný však takovými námitkami nesouhlasil se skutkovými zjištěními, která ve věci učinily soudy nižších stupňů, a s provedenými důkazy, jakož i s jejich hodnocením soudy obou stupňů. Tím zpochybňuje výsledky dokazování a shledává existenci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. v chybném procesním postupu soudů nižších stupňů. Předpoklady pro jiné právní posouzení spáchaných trestných činů tedy obviněný dovozuje nikoli z argumentace odůvodňující odlišnou právní kvalifikaci skutků obsažených ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, ale jen z jiných (pro obviněného příznivějších) skutečností, než jaké vzaly v úvahu soudy obou stupňů. Takové námitky nenaplnují dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. ani jiný důvod dovolání podle § 265b tr. ř.

Odhlédneme-li od skutečnosti, že námitka obviněného ohledně zákonnosti získaných důkazů (věci vydaných dne 24. 3. 2011) je procesní otázkou, kterou nelze subsumovat pod žádný z dovolacích důvodů podle § 265b tr. ř., považuje Nejvyšší soud za potřebné se k ní ve stručnosti vyjádřit. Z obsahu trestního spisu sp. zn. 14 T 172/2011 vyplývá, že dne 24. 3. 2011 byl obviněný M. S. v 11:10 hodin zadržen pro podezření ze spáchání zločinu loupeže podle § 173 odst. 1 tr. zákoníku, spáchaného ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku (protokol o zadržení podezřelé osoby na č. l. 168), následně byl odvezen služebním vozem Policie České republiky do obce L., do místa svého bydliště, kde policistům dobrovolně umožnil vstup do bytu a dobrovolně vydal věci důležité pro trestní řízení. O této skutečnosti byl proveden záznam nazvaný protokol o prověrce na místě (č. l. 271), přičemž je zcela zřejmé, že jediným účelem tohoto úkonu bylo zajištění věcí důležitých pro trestní řízení podle § 78 tr. ř. Každý úkon je přitom nutno posuzovat podle jeho účelu a obsahu, a nikoliv pouze podle toho, jak byl formálně označen. Obviněný podle uvedeného protokolu souhlasil se vstupem příslušníků policie za účasti osoby nezúčastněné do bytu, dobrovolně označil místa uložení věcí, které následně dobrovolně policii vydal (viz protokol o vydání věci č. l. 274). Nejvyšší soud nepřipouští pochybnosti ohledně dobrovolnosti jednání obviněného, neboť obviněný dobrovolnost svého jednání potvrdil vlastnoručním podpisem jak protokolu o vydání věci, tak záznamu o přítomnosti policistů v bytě, přičemž dobrovolnost jeho počínání je na obou dokladech výslovně zmíněna. Ve spise se pak nenachází žádná stížnost obviněného, že by byl k výše uvedeným úkonům donucován. Nejvyšší soud se tak ztotožnil s argumentací odvolacího soudu na str. 4 odůvodnění rozhodnutí a souhlasí se shodným názorem státního zástupce vysloveným ve vyjádření k dovolání, že nedošlo k procesnímu pochybení, pokud policejní orgán sice formálně nesprávně označil předmětný úkon jako prověrka na místě, když šlo jediné o zdokumentování jednání policistů v místě bydliště obviněného (v té době zadrženého podezřelého), tedy o popsání situace, kdy došlo ze strany M. S. k dobrovolnému vydání věcí důležitých pro trestní řízení. V takovém případě ani nebyl důvod činit úkon formou domovní prohlídky (jak se domnívá obviněný), která má své opodstatnění v případech, kdy vlastník nebo uživatel zájmového prostoru (př. bytu) hledané věci dobrovolně nevydá (srov. ustanovení § 85c tr. ř.). Nejvyšší soud uzavírá, že při zajištění věcí důležitých pro trestní řízení nedošlo k porušení zákona.

Nejvyšší soud poté, co se v podrobnostech vypořádal i s ostatními námitkami obviněného, konstatoval, že uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. nebyl námitkami obviněného naplněn. Z postupu soudů obou stupňů je podle něj zřejmé, že provedly všechny dostupné důkazy potřebné k prokázání viny obviněného, hodnotily je jednotlivě i ve vzájemných souvislostech a dospěly ke skutkovým závěrům, které neodporují zásadám formální logiky. Dodal, že soudy obou stupňů závěry ve svých rozhodnutích dostatečným a přesvědčivým způsobem odůvodnily. Za těchto okolností není dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. naplněn ani s odkazem na ústavněprávně garantované právo na spravedlivý proces, na jehož základě je výjimečně možný průlom do skutkových zjištění soudů nižších stupňů. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. nemohl být v této věci relevantně uplatněn a námitku k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř. shledal Nejvyšší soud zjevně neopodstatněnou. Proto dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl jako zjevně neopodstatněné.